

GRAFOMOTORIKA

mám uvolněnou ruku (pro budoucí psaní),
správné postavení ruky (nezvedám rameno
nebo loket,
nevytáčím zápěstí),
mám správný úchop tužky
nebo pastelky
(špetkový úchop)

dovedu vybarvovat většinou bez přetahování
(cca z devadesáti procent),
obtahovat různé tvary, překreslit podle předlohy
křížek, kruh, trojúhelník, čtverec (případně
i další tvary), nakreslit základní grafomotorické
prvky (čára, kruh, ovál, oblouk, vlnovka, spirála,
smyčka, zátrh), lidskou postavu, auto,
sluníčko, dům, strom apod.

JEMNÁ MOTORIKA

dovedu se zamračit, usmát, nadzvednout
obočí, pohybovat jazykem od jednoho
koutku úst ke druhému,
jazykem si olíznout
rty, našpulit rty,
nafouknout tváře
(obě najednou
i každou zvlášť)

zvládnou různé drobné ruční práce
(např. navlékat korále,
cvrknat kuličky, vytrhávat z papíru,
lepít a stříhat, modelovat, zatluokat,
šroubovat, krájet, sypat, přelévat...)

hmatem rozliším různé materiály
(plyš, dřevo...)

MOTORICKÁ OBLAST

JMÉNO DÍTĚTE

SENZOMOTORIKA

(SPOJENÍ VNÍMÁNÍ S POHYBEM)

dovedu propojit slyšené s pohybem
(např. tleskám na dané slovo při poslechu pohádky)

dovedu propojit
viděné s pohybem
(např. provlékám provázek
podle vzoru)

HRUBÁ MOTORIKA

dovedu stát rovně; zvládnou
předklon, klek, sed, dřep;
udrším rovnováhu při stožení
na špičkách a na jedné noze,
zvládám přeskoky - i snožmo

umím se pohybovat vpřed,
vzad, do stran,
po šikmé ploše, mezi
metami; přeždu po
špičkách (alespoň 2 m)

uběhnu určitou vzdálenost
(alespoň 20 m)

dovedu se plazit po břiše,
lézt vpřed a vzad, kutálet se
po zemi, točit se dokola,
houpat se

umím chytit míč, házet míč
na cíl, kopnout míč do brány

pochoduji do rytmu

MOTORICKÁ KOORDINACE

umím napodobit nůžky
stříháním
druhého a třetího prstu

dokážu roztahovat prsty na obou rukou stejně
a současně („kočičí drápy“)

ostatní
viz zraková
a sluchová oblast,
hrubá a jemná motorika

NASLOUCHÁNÍ, VNÍMÁNÍ ZVUKŮ

- naslouchám okolním zvukům (v místnosti, přírodě apod.) - umím je rozpoznat
- umím říci, které zvuky mi jsou příjemné a které ne
- naslouchám vyprávěnému, čtenému, zpívanému apod.
- poznávám některé písně podle melodie

SLUCHOVÁ ORIENTACE

- určím zdroj zvuku
- určím směr pohybu a přibližnou vzdálenost zdroje zvuku (např. kutálejícího se míče s rolničkami uvnitř)

SLUCHOVÉ ROZLIŠOVÁNÍ

- poznám, zda je dvojice slov či slabik (dávajících smysl a poté i nesmyslných) shodná (změna souhlásky, samohlásky, znělé a neznělé hlásky, délky samohlásky, měkké a tvrdé slabiky)

rok - rak, duben - buben

SLUCHOVÁ OBLAST

JMÉNO DÍTĚTE

SLUCHOVÁ ANALÝZA A SYNTÉZA

- rozložím slova na slabiky a naopak, určím počet slabik

lo - pa - ta

- pojmenuji hlásky ve slově - na začátku a na konci (u slov končících otevřenou slabikou stačí slabika), určím hlásky ve slově (zda slovo obsahuje danou hlásku nebo slabiku)

pes, sup, kus, dům

- složím slovo z jednotlivých hlásek, rozložím slovo na jednotlivé hlásky - slova tvořená uzavřenou slabikou (p-e-s), případně i dvojslabičná slova složená z otevřených slabik (v-o-d-a)

p - e - s v - o - d - a

SLUCHOVÁ PAMĚŤ

- zapamatuji si delší větu (5 a více slov), řadu nesouvisejících slov (4 - 6)

kočka bota okno traktor

- zapamatuji si krátkou báseň (4 verše), píseň, pořekadlo

Leze žába do bezu,
já tam za ní polezu.
Kudy žába, tudy já,
budeme tam oba dva.

VNÍMÁNÍ A REPRODUKCE RYTMU, RÝMY

- vnímám a napodobuji rytmus

- umím rytmitizovat básničku, písničku, pořekadlo, rozpočítadlo

- rozpoznám rýmy (zda se 2 slova rýmuji)

slepice - čepice

MYŠLENÍ

ANALYTICKO - SYNTETICKÁ ČINNOST

rozložím celek na části a naopak (vyjmenuji části i bez pomoci obrázků)

Z jakých částí se skládá dům?

KONKRETIZACE, ZOBECŇOVÁNÍ

umím uvést konkrétní příklady (vyjmenuji třeba i několik druhů oblečení)

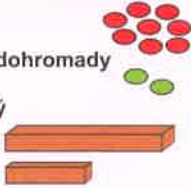
určím společný význam, tvořím nadřazené pojmy (např. nábytek)

VZTAHY - POROVNÁVÁNÍ, PROTIKLADY, SOUVISLOSTI

vím, co znamená

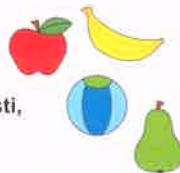
- velký - malý, větší - menší
- hodně - málo, více - méně, stejně, dohromady
- o jeden více, o jeden méně
- všechno - nic, něco, některý, žádný
- krátký - dlouhý, kratší - delší
- plný - prázdný
- úzký - široký
- nízký - vysoký, nižší - vyšší
- lehký - těžký, lehčí - těžší
- největší - nejmenší, nejkratší - nejdelší...

ANALOGIE

dokážu vyvozovat, třídit na základě podobnosti, podle různých kritérií:

- vnějších znaků (barvy, velikosti, tvaru)
- druhu, určité vlastnosti, funkce
- dvou až tří kritérií (např. barvy a zároveň tvaru)
- dovedu vysvětlit, který předmět (obrázek) nepatří mezi ostatní

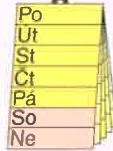
VZTAHY ČASOVÉ

vím, co se obvykle dělá ráno, v poledne, večer, dopoledne, odpoledne, navečer, na jaře, v létě, na podzim a v zimě

sestavím 4 a více obrázků podle dějové posloupnosti, popíšu děj

vím, co znamená předtím - nyní - potom, brzy - pozdě - později - nejpozději, dříve - nejdříve, naposled, nakonec

vím, co znamená včera, dnes, zítra

dovedu vyjmenovat alespoň některé dny v týdnu

LOGICKÝ ÚSUDEK

vím, co udělám, když:

- mám hlad, žízeň
- je mi zima, horko
- jsem unavený/unavená
- mě něco bolí
- rozliji čaj
- rozbiji hrnek
- vidím kamaráda nařikat

vím, co je správně a co špatně:

- Je maminka starší než babička ?
- Je v létě sníh ?
- Je mořská voda slaná ?
- Jsou Vánoce v létě ?
- Je citron sladký ?
- Je lžice menší než lžička ?
- Je tma ve dne, nebo v noci ?

POZNÁVACÍ (KOGNITIVNÍ) OBLAST

PAMĚŤ

dokážu napodobit pohyb, tvar (paměť pohybová, tvarová - např. v grafomotorické oblasti)

zopakuji pokyn, řadu slov (4 - 6) apod. (paměť krátkodobá)

pamatuji si dlouho různé informace (paměť dlouhodobá)

vzpomenu si i na to, co se stalo v minulosti

další viz paměť zraková a sluchová (zraková a sluchová oblast)

POZORNOST

soustředím se na činnost minimálně 10 - 15 minut

udržím pozornost i u činnosti, která mě nebaví (často pod vedením dospělého)

- alespoň 10 minut dokončím započatou činnost (5 - 10 minut)

JMÉNO DÍTĚTE

VĚDOMOSTI

vím, k čemu slouží běžné věci, nařadí

znám různá povolání; vím, čím je máma, táta

vím, jak se jmenuji, kolik je mi let, kde bydlím, jak se jmenují členové mé rodiny, blízcí příbuzní, kamarádi

znám alespoň 5 domácích zvířat (vím, čím se živí), rostlin, dopravních prostředků

vím, jak se jmenuje naše hlavní město

rozumím běžným životním jevům, okolnostem (změny počasí, cestování)

umím počítat alespoň do šesti

ŘEČ

porozumění a pochopení řeči

rozumím běžné mluvené řeči

- většině výrazů

reaguji správně na pokyny dospělého

vyprávím jednodušší příběh

- pohádku, popíši obrázek - situaci

mluvím většinou gramaticky správně užívám všechny druhy slov, ve správném tvaru, čase, slovosledu)

mluvím v rozvitých větách (o třech a více slovech)

mám správnou, srozumitelnou výslovnost (všech hlásek)

v řeči používám hodně různých slov (1000 - 3000 slov) - umím pojmenovat většinu toho, co mě obklopuje

umím tvořit slova opačného významu (antonyma), podobného významu (synonyma)

Na prázdninách jsem byl/la u babičky a ovdý. Moc se mi tam líbilo. Chvilku jsem se vyřil a koupal se s rybníku.

ODPOUTÁNÍ OD RODINY

- dovedu se odpoutat od rodiny

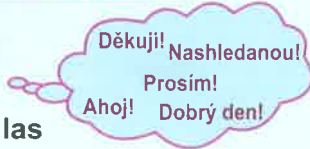

PODŘÍZENÍ AUTORITĚ

- podřídím se autoritě dospělého (rodiče, učitele...)

DODRŽOVÁNÍ ZÁKLADNÍCH PRAVIDEL SPOLEČENSKÉHO CHOVÁNÍ

- umím pozdravit, oslovit, požádat, poděkovat
- dokážu vyjádřit souhlas - nesouhlas
- vykám cizím dospělým

ANO NE

UDRŽOVÁNÍ OČNÍHO KONTAKTU

- při hovoru se koukám druhým do očí

PŘIMĚŘENÉ CHOVÁNÍ

- přiměřeně se chovám doma
- umím se chovat i na veřejnosti

UDRŽOVÁNÍ POŘÁDKU

- uklidím pracovní místo, hračky, připravím pomůcky apod.

SOCIÁLNÍ OBLAST

JMÉNO DÍTĚTE

SAMOSTATNOST

- jsem samostatný/samostatná v hygieně (WC, mytí, smrkání), sebeobsluze, oblékání (sám/sama se obléknu, obuju, zapnu si knoflíky nebo zip, případně si i zavážu tkaničky), stolování (jím příborem, naliji si polévku - nápoj, prostřu a sklidím ze stolu...)
- řeknu svůj názor, splním úkol, vyřídím vzkaz

DODRŽOVÁNÍ PRAVIDEL

- dodržuji pravidla při hrách
- dodržuji pravidla ve třídě (doma)

ZAPOJENÍ SE MEZI OSTATNÍ

- nebojím se, chovám se přátelsky, spolupracuji s ostatními
- jsem ohleduplný/ohleduplná (dělím se o věci, dokážu počkat, vystřídat se, dohodnout se, pomoci druhým...)

ZVLÁDNUTÍ BĚŽNÝCH PRAKTICKÝCH ČINNOSTÍ A SITUACÍ

- dovedu nakoupit
- dokážu telefonovat
- obstarám drobné práce
- dobře pečuji o domácí zvíře, o své hračky...

ČÁSTEČNÉ ZVLÁDÁNÍ EMOCÍ

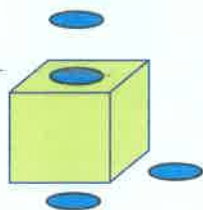
- nereaguji křikem, pláčem...
- vyrovnám se s neúspěchem (např. ve hře)
- unesu okamžité nesplnění svého přání
- přizpůsobím se dané situaci (např. když dojde k náhlé změně programu)

ORIENTACE NA PLOŠE A V PROSTORU

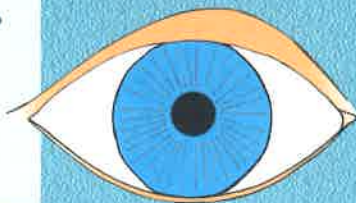
- rozliším pojmy nahoře - dole, vpředu - vzadu, nad - pod, na - do, v, vedle, před - za, hned před - hned za, uprostřed, mezi, vpravo, vlevo, vpravo dole apod.; kdo nebo co je první, poslední, následující, předposlední, prostřední

- určím nebo dodržím směr pohybu - rovně, dopředu, dozadu, doleva, doprava

- určím vzdálenost - blízko, daleko, blíž, dál, nejbliž, nejdál

- orientuji se ve svém prostředí, v blízkém okolí, ve škole

LEVO-PRAVÝ POHYB OČÍ

- udržím směr pohybu očí zleva doprava, shora dolů (řádky, sloupce)

- jmenuji nebo řadím předměty, obrázky

ZRAKOVÁ ANALÝZA A SYNTÉZA

- složím předměty a obrázky z několika částí (např. puzzle)
- skládám i podle vlastní fantazie (např. stavebnice)
- doplním chybějící části na obrázku (dokreslením, vyhledáním příslušného dílu, dolepením apod.)

VNÍMÁNÍ TĚLESNÉHO SCHÉMATU

- umím pojmenovat jednotlivé části svého těla, některé orgány

- rozlišuji pohlaví

ZRAKOVÁ OBLAST

JMÉNO DÍTĚTE

ZRAKOVÁ PAMĚŤ

- nakreslím jednoduché obrázky podle předlohy

- zapamatuji si předložené předměty nebo obrázky, tvary (3 - 6) - poznám změnu, zapamatuji si i pořadí, polohu

ROZLIŠOVÁNÍ PODOBNÝCH A STRANOVĚ OBRÁCENÝCH TVARŮ

- vyhledám a spojím stejné obrázky, tvary

- rozpoznám odlišné obrázky, tvary

- rozliším obrázky a tvary stranově obrácené

ROZLIŠOVÁNÍ FIGURY A POZADÍ

- vyhledám konkrétní věci na obrázku

- rozliším několik navzájem se překrývajících obrázků (konkrétních obrázků, geometrických tvarů nebo i písmen)

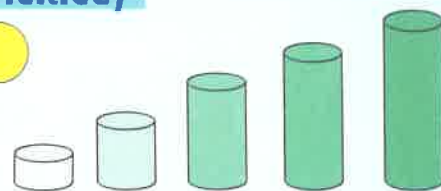
- rozliším tvary na odlišném pozadí (jinak barevném, šrafovaném, tečkovaném, čtverečkovaném apod.)

ZRAKOVÉ ROZLIŠOVÁNÍ (diferenciace)

- rozliším barvy (základní i doplňkové)

- rozliším předměty nebo obrázky podle velikosti (malý - velký, menší - větší, nejmenší - největší), seřadím 5 věcí podle velikosti

- roztřídím předměty nebo obrázky podle tvaru (kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník / kulatý, špičatý, hranatý), materiálu (dřevo, sklo, kov, látka, plast...)

